

ТЕНДЕНЦІ СПАДУ ДОЛАРА США ТА МОЖЛИВЕ ЗМІЦНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ВАЛЮТИ УКРАЇНИ

*студент Іваній А.А.
(наук. керівник асист. Шопенська Т.В.)*

З перших років незалежності українці були привчені тримати заощадження в американських доларах. Спочатку незахищеність папірців-купонів, що знецінювалися шаленими темпами, далі недовіра до нової гривні, а потім традиційна політико-економічна нестабільність та непередбачувана, але висока інфляція робили свою справу, підтримуючи прихильність до долара.

Проте, кількість носіїв такої впевненості поступово меншає. Минулого року на тлі значної зміни у співвідношенні євро/долар не на користь останнього, постійних повідомлень про кризу світових фінансів, заснованих на доларі, а також заяви щодо закінчення панування долара, виявилось дуже застережливою.

Сьогодні виникає велика проблема щодо валюти та можливих форм збереження заощаджень.

Доларів надруковано чимало. Станом на кінець 2006 року у світі існувало банкнот і монет на загальну суму понад 970 млрд. дол., із яких 790 млрд. перебували у вільному обігу. Тобто на кожного жителя планети приблизно припадає 154 доларів готівкою. Обсяг інших доларових активів є значно більшим. Невідомо що станеться з їхньою вартістю, якщо, наприклад, Китай вирішить перевести хоча б третину свого півтора трильйонного резерву з долара в євро чи інший актив.

Провідні фінансові аналітики впевнені, що ні Китай, ні арабські країни-постачальники нафти не будуть робити різких дестабілізуючих валютних рухів. Але поступовий пошук альтернативи долару проводиться багатьма завбачливими власниками доларової маси.

Наприклад, за даними Міжнародного валютного фонду, доларова частка світових валютних запасів із кінця червня до вересня 2007 року знизилася з 65% до 63,8%. За той же період частка євро збільшилася з 25,5 до 26,4%. Ці дані свідчать, що центральні банки диверсифікували свої валютні запаси, позбуваючись доларів. Обсяги доларових резервів країн ОПЕК, які забезпечують до 40% світового видобутку

нафти, зменшилися за минулий рік зі 67% до 65%.

В резервах НБУ частка золота становить трохи понад 2% (за даними МВФ на 31 грудня 2007 року). Решта запасів зберігається в іноземних валютах безпосередньо чи в окремих валютних цінностях. Частку різних валют у загальних резервах Нацбанк не розкриває. Але переважання в них американських доларів є очевидним із огляду на історію операцій НБУ на міжбанківському валютному ринку. Валютні операції донедавна були найефективнішим інструментом грошово-кредитної політики НБУ. Минулого року серед цих операцій значно переважало викупування надлишкових доларів США, що, з одного боку, примушувало емітувати додаткові гривні, а з іншого - збільшувати в резервах частку знецінюваного елемента.

Незважаючи на падіння долара щодо інших провідних світових валют, курс долар/гривня залишався незмінним. І це, хоч і створювало ілюзію стабільності, але вводило в оману. Реальна вартість як резервів НБУ, так і доларових збережень громадян зменшувалася разом зі знеціненням валюти США.

Існує думка, що цього року долар може відновити свою вартість. Цей тимчасовий ефект відновлення стосовно євро пояснюється сповільненням темпів економічного росту країн єврозони.

НБУ почав уживати досить жорстких заходів для зменшення доларизації економіки. Зменшення гривневої ліквідності, що спостерігається останнім часом на фінансовому ринку, сприятиме цьому процесу. Нові вимоги резервування зробили кредитування у валюті для банків проблематичнішим. Усе частіше чути заяви про ревальвацію гривні.

Якщо прогнози експертів щодо деякого відновлення позицій долара стосовно євро у 2008 р. справдяться, то цей рік дає шанс диверсифікувати свої збереження як державі, так і кожному окремому громадянину.

НБУ активно створює умови для посилення вітчизняної грошової одиниці. На мою думку, виходячи з теперішнього розвитку економіки України, доцільніше й менш ризиковано тримати власні збереження у національній валюті України - гривні. Адже, ієни та юані для нас є поки занадто екзотичними, дорогоцінні метали дорогі як ніколи, вкладення в інвестиційні фонди за поточної ситуації є занадто ризикованими, а нерухомість давно балансує на завищеному максимумі ціни.